

נכונות הציבור הישראלי לאמץ שקל דיגיטלי

מבוסס על נתוני דו"ח סיכום מחקר, פברואר 2025, אתר בנק ישראל

מציגה : לילך שמע זלטוקרילוב, חטיבת המחקר

המסמך נמצא בתהליך עבודה
הדעות המובעות בו אינן מייצגות בהכרח את עמדות בנק ישראל

כותבי הדו"ח: פרופ' רות פלאטו- שנער (המכללה האקדמית נתניה), ד"ר ליבי ממן (Luminata), רו"ח- עו"ד לילך שמע זלטוקרילוב (חטיבת המחקר),
ד"ר ניר יעקבי (פרויקט השקל הדיגיטלי)
יועצים ומלווים למחקר: ד"ר סיגל ריבון (חטיבת המחקר) ויואב סופר (מנהל הפרויקט)

מבוא ומטרת המחקר

❑ 134 בנקים מרכזיים בעולם חוקרים או מפתחים מטבע דיגיטלי (CBDC).

❑ בנק ישראל בוחן באופן פעיל את האפשרות להנפיק **שקל דיגיטלי*** ונערך עם תכנית פעולה אותה ניתן יהיה להוציא לפועל בעתיד, במידה ויוחלט להנפיק שקל דיגיטלי.

❑ מטרת המחקר: להבין לעומק את נכונות הציבור הישראלי לאמץ את המטבע החדש, ואת הגורמים המשפיעים על כך.

* שקל דיגיטלי קמעונאי כאמצעי תשלום המהווה התחייבות של הבנק המרכזי כלפי המחזיק בו, ואשר ישמש כהילך החוקי במימד הדיגיטלי.

שאלות המחקר המרכזיות

פרטיות מול תועלת

האם הציבור מוכן לוותר על פרטיות תמורת תועלת כלכלית - כמו ריבית?

תכונות חשובות

אילו תכונות של השקל הדיגיטלי הן החשובות ביותר לציבור?

תפקיד האמון

כיצד משפיע האמון בבנק ישראל ובמערכת הבנקאית על הנכונות לאמץ?

מי יאמץ?

זיהוי המאפיינים הדמוגרפיים של המאמצים הפוטנציאליים: גיל, מגדר, השכלה.

ממצאים עיקריים בהשוואה לעולם

- **בישראל**, כמחצית מהנשאלים (51%) הביעו נכונות לאמץ את המטבע הדיגיטלי של הבנק המרכזי (בנק ישראל, 2025).
- הגורמים המרכזיים: **אבטחה, ריבית, אמון בבנק ישראל**; פרטיות נמצאה פחות חשובה, **והעניין עולה עם הגיל**.
- **מחקרים דומים נערכו באירופה, בקנדה ובקוריאה בשנים האחרונות**. רוב המחקרים מבוססים על **סקרים אינטרנטיים או ניסויי בחירה (DCE, Conjoint)**.
Abramova et al., 2022; OeNB & BIS, 2025; BOC, 2023; Bank of Korea, 2025
- שיעור אימוץ סביב 45%–60%** ברוב המדינות. אך **שונות בגורמים המשפיעים**:
 - באוסטריה – אוריינות דיגיטלית ותמריצים כספיים.
 - בגרמניה – אמון וריבית.
 - בהולנד – פרטיות ותמריצים פיננסיים.
 - בקוריאה – ריבית ואמון בבנק המרכזי.
- סה"כ **פרטיות משפיעה פחות מהצפוי**, בעוד **אמון, ריבית ותמריצים כספיים** הם גורמים מרכזיים לאימוץ. **הבדלים בין קבוצות גיל – עניין נמוך בקרב גמלאים באוסטריה, לעומת עניין עולה עם הגיל בישראל**.

מתודולוגיית המחקר - סקר מדורג

Conjoint ניתוח

בחינת העדפות (Trade-offs)

8 תכונות מרכזיות

הוסיף תיקוף לעקביות
המשיבים במענה לסקר :
התכונות החשובות ביותר
נותרו חשובות גם ברב
ברירה.

סקר שני

975 משיבים.

נושאים:

הסבר לגבי מהו שקל דיגיטלי
(לגביו נערך פיילוט מקדים
לברור בהירות) ונבחנו
עמדות כלפי השקל הדיגיטלי,
עניין באימוץ, תפיסת תועלות
וסיכונים.

סקר ראשון

1,090 משיבים מדגם מייצג.

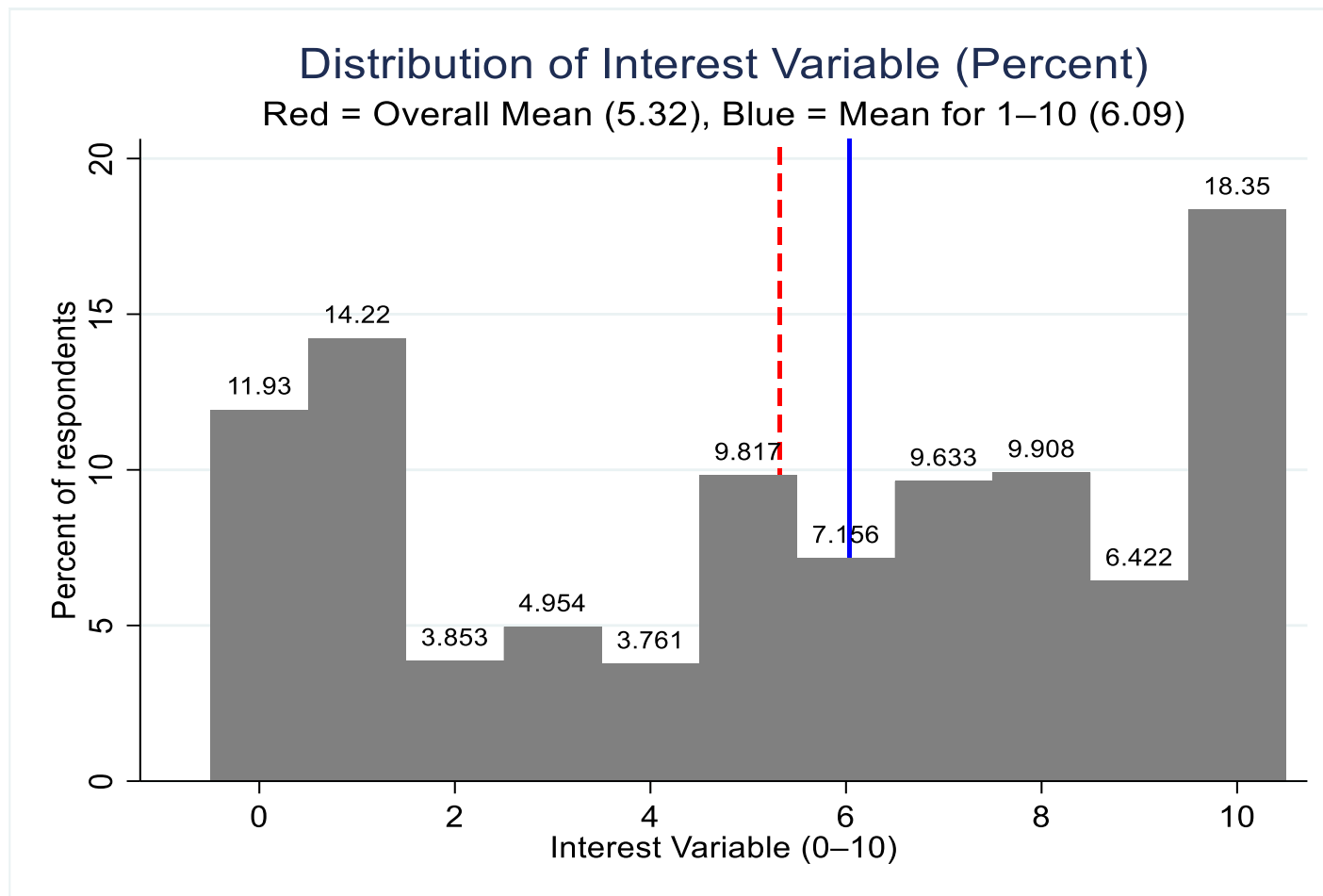
נושאים:

מאפיינים דמוגרפיים ,
התנהגות פיננסית, אמון
במוסדות, אוריינות פיננסית
ודיגיטלית.

מאפיין	מדגם (שאלון שני)	אוכלוסייה (למ"ס 2022)
מגדר		
גברים	50.4%	50.0%
נשים	49.6%	50.0%
גיל 18–29	32.5%	25.0%
גיל 30–39	21.5%	19.0%
גיל 40–49	19.6%	18.0%
גיל 50+	26.9%	38.0%
רמת דתיות (הגדרה עצמית)		
חילוני	46.0%	35.3%
מסורתי	18.4%	26.4%
דתי	13.5%	9.3%
חרדי	20.9%	8.8%

*דגימת פאנל מקוון

משתנה בינארי שמרני 0 (עניין נמוך) 1 (עניין גבוה)

6.09

ממוצע העניין
מתוך משיבים שגילו עניין 1-10

51.5%

שיעור עניין גבוה דירוג 7-10 מתוך כלל המדגם

36.6%

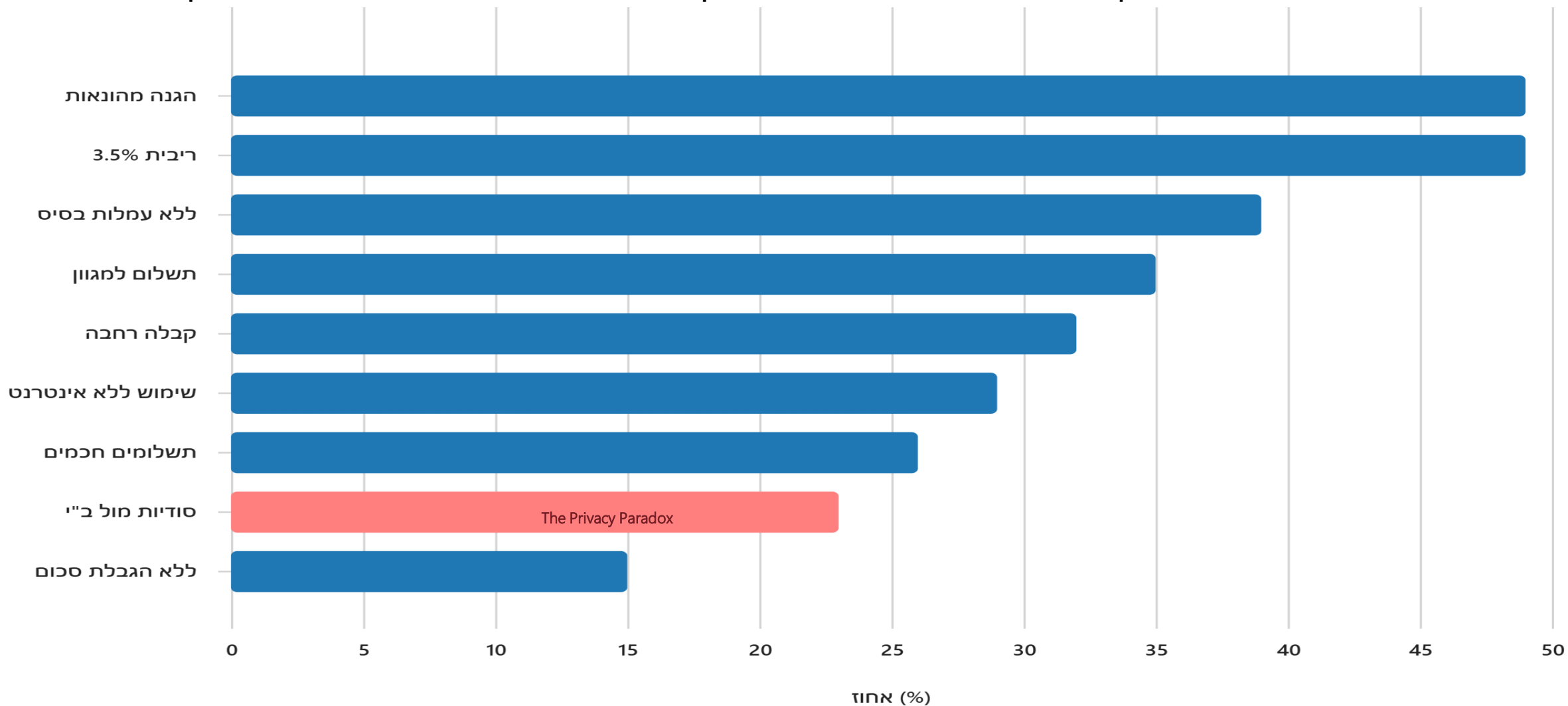
שיעור עניין נמוך דירוג 1-6 מתוך כלל המדגם

11.9%

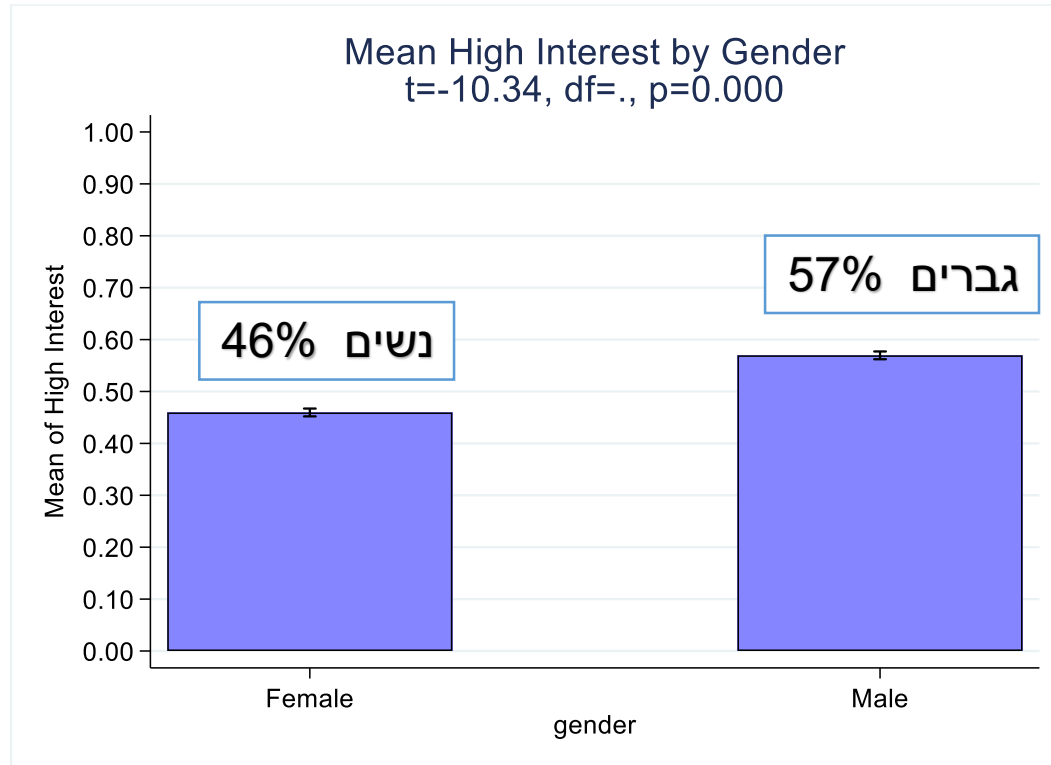
שיעור לא יודע דירוג 0 מתוך כלל המדגם

עניין הציבור בשקל הדיגיטלי – מאפיינים (פיצ'רים)

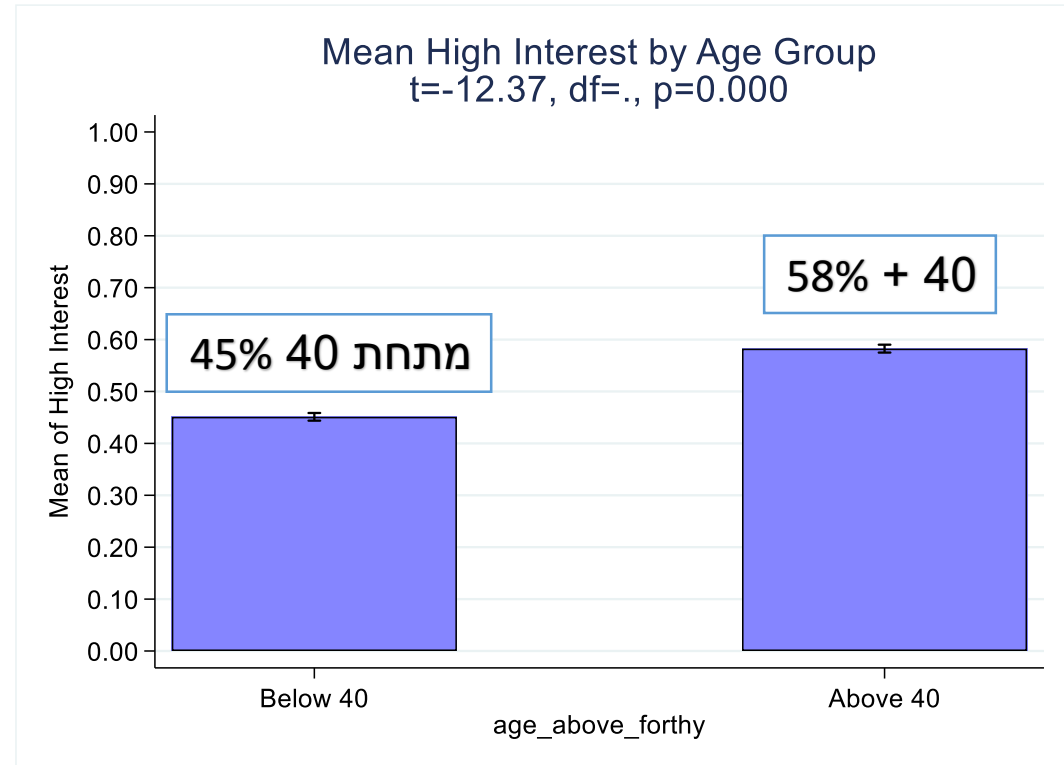
בתשובה לשאלה: "לשקל הדיגיטלי יהיו מספר תכונות. סמן את שלוש התכונות החשובות ביותר בעיניך"

עניין הציבור בשקל הדיגיטלי – מאפיינים אישיים

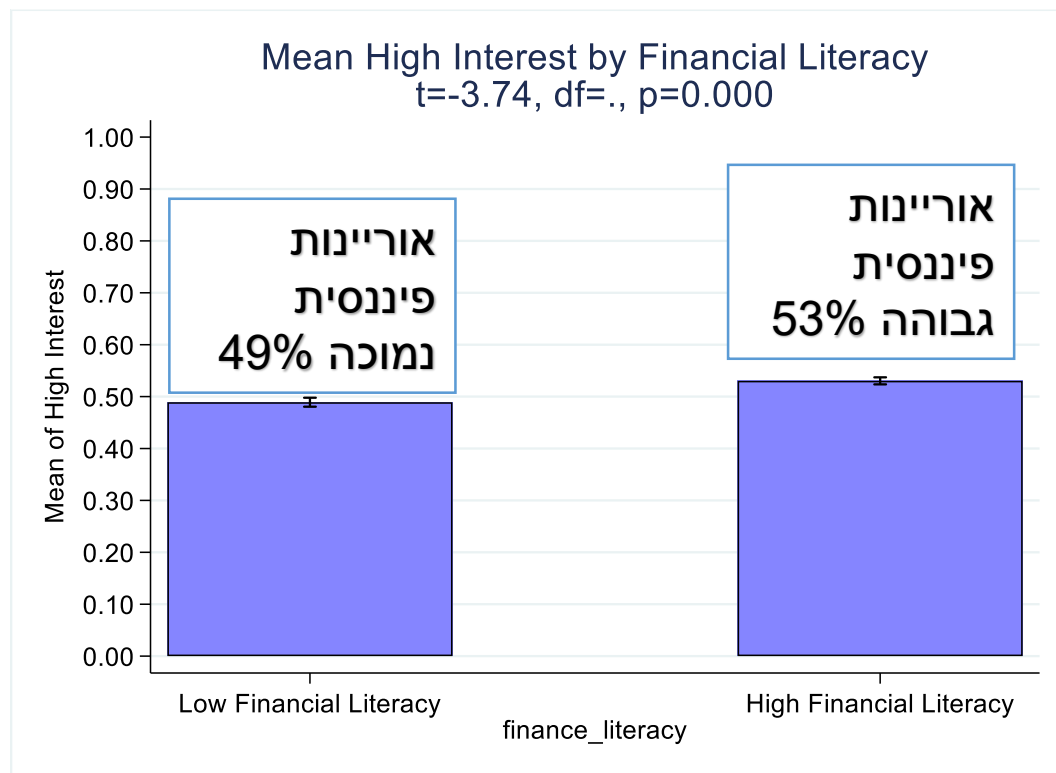

גברים בעלי עניין גבוה יותר מנשים

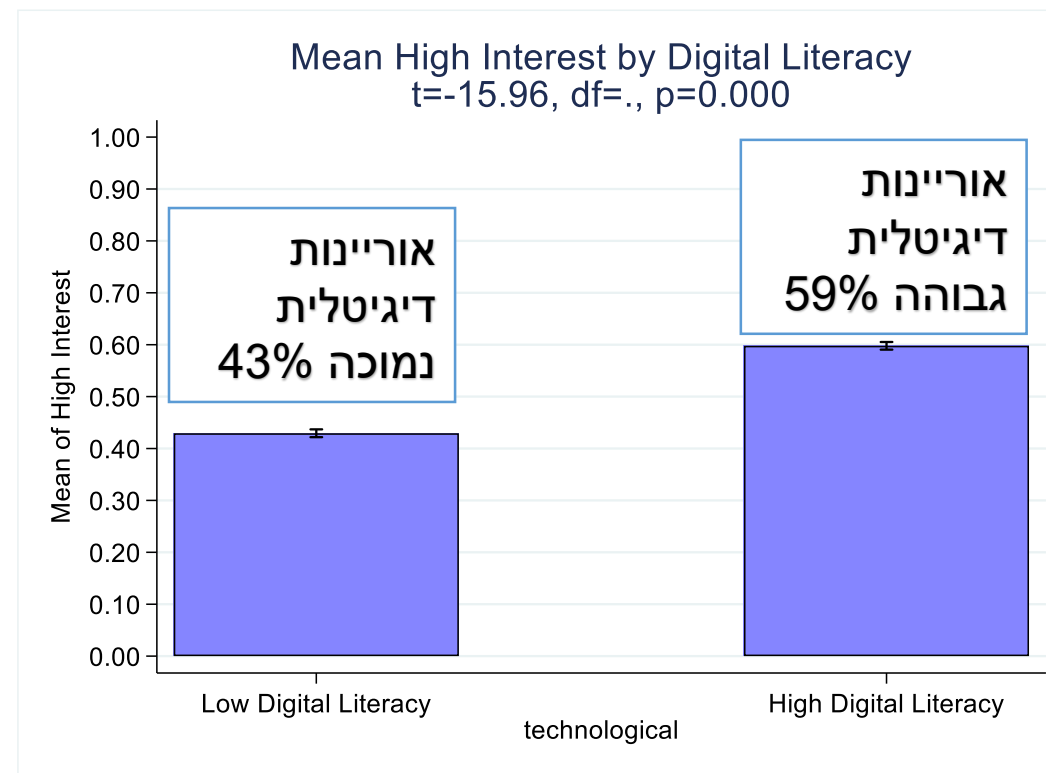

העניין בישראל עולה עם הגיל

עניין הציבור בשקל הדיגיטלי – מאפיינים אישיים

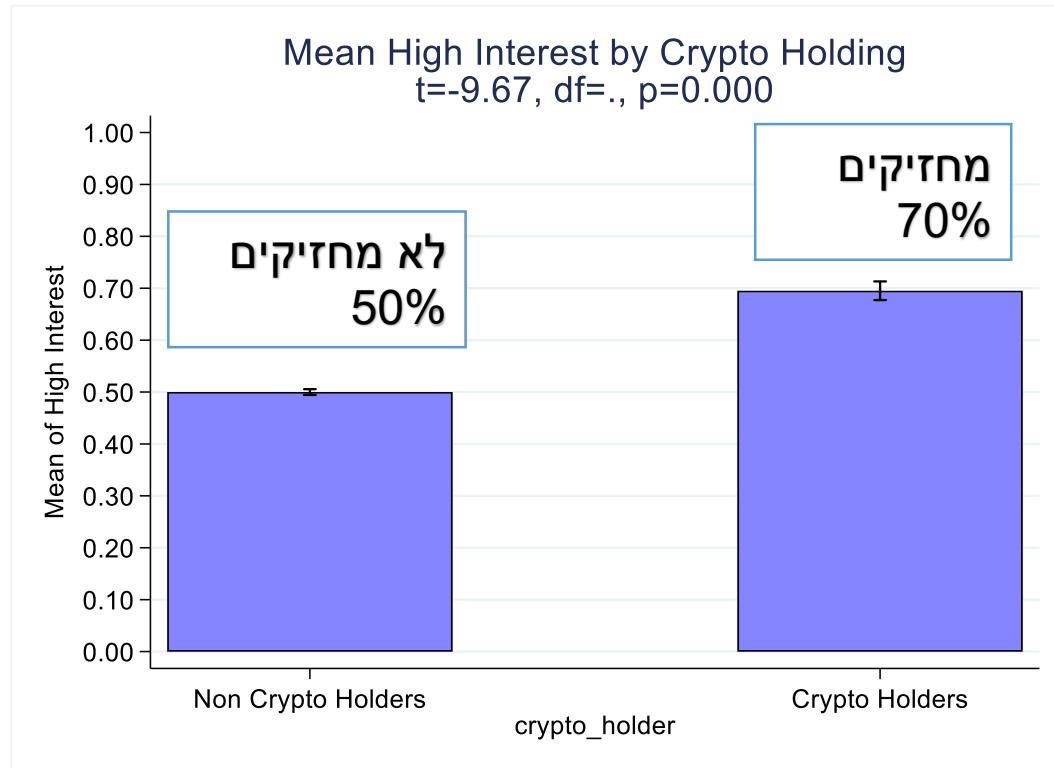

אוריינות פיננסית גבוהה מתואמת עם עניין גבוה

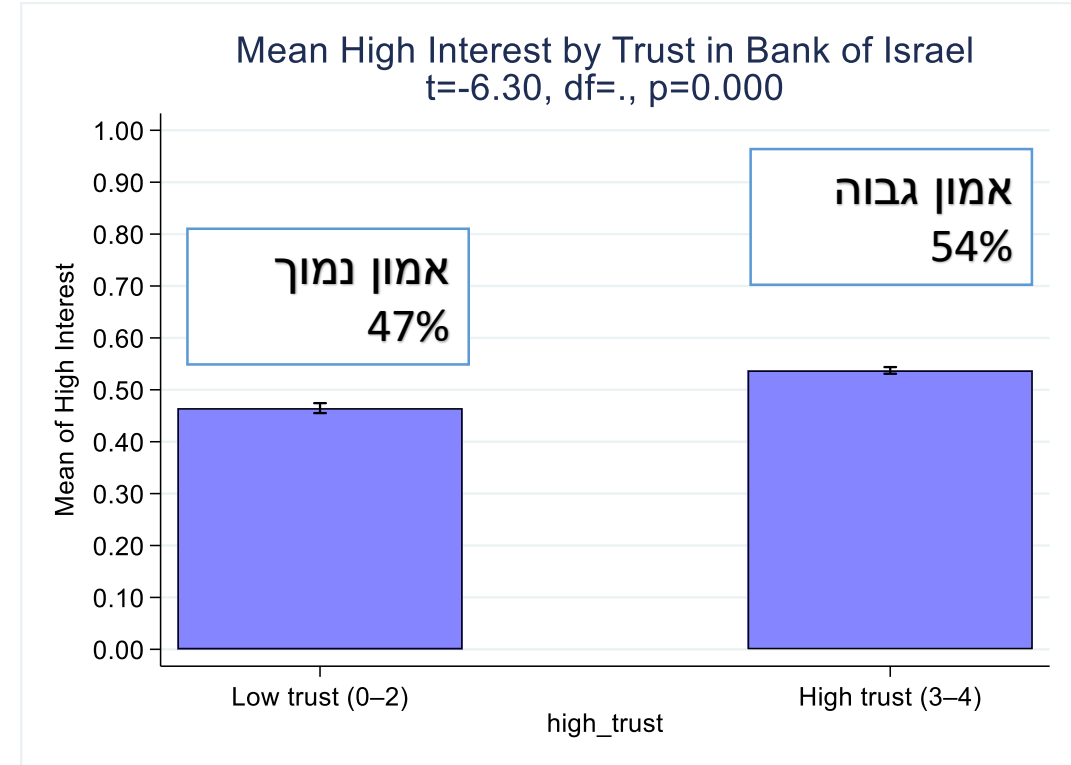

אוריינות דיגיטלית גבוהה מתואמת עם עניין גבוה

עניין הציבור בשקל הדיגיטלי – אמון

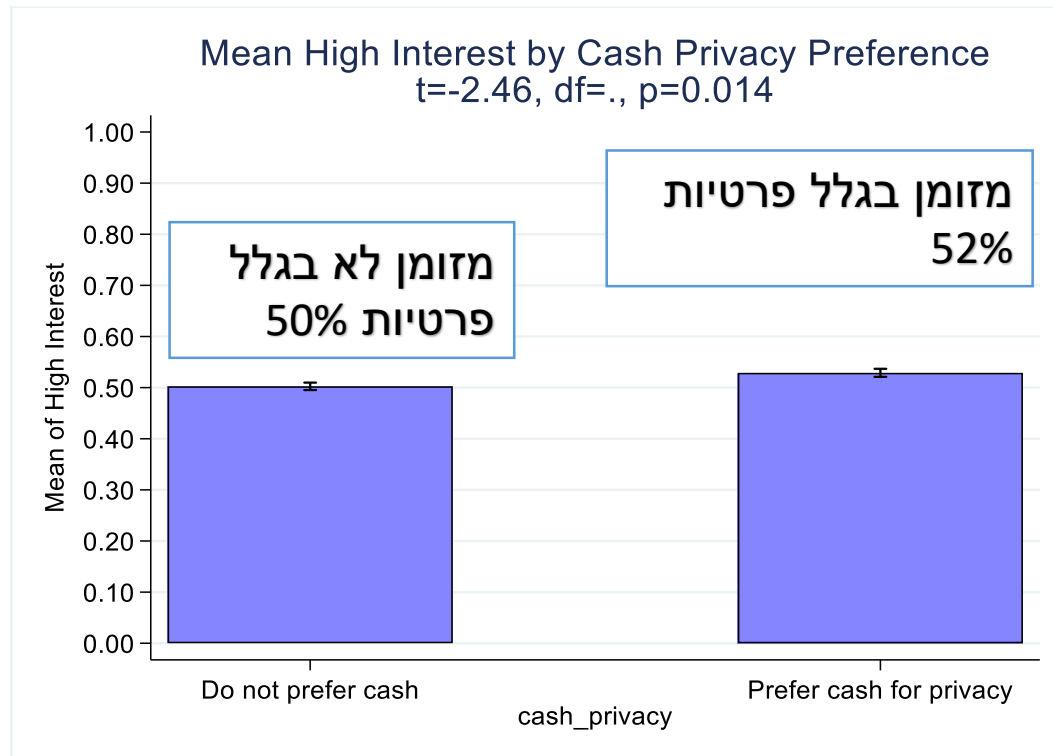
שימוש במטבעות קריפטוגרפים מתואם עם עניין גבוה

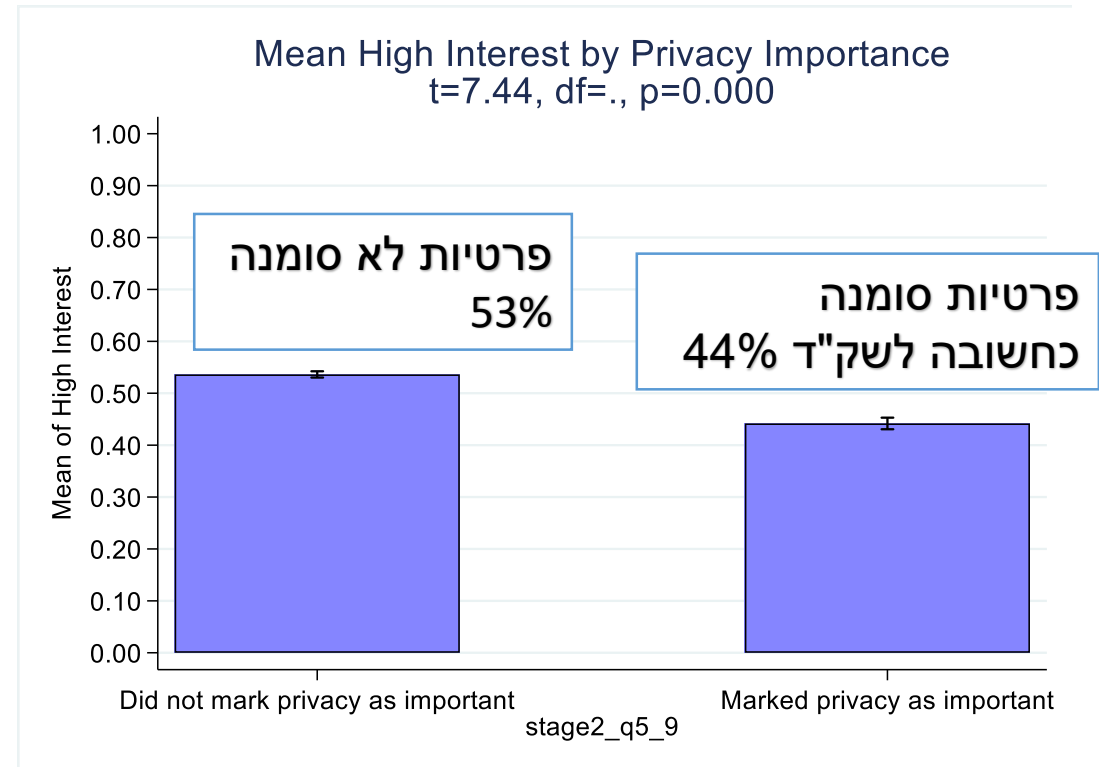
אמון גבוה בבנק ישראל מתואם עם עניין גבוה

עניין הציבור בשקל הדיגיטלי – פרטיות

חשיבות הגנת הפרטיות כערך לפרט אשר עשוי להשפיע על העניין בשק"ד נבחנה במספר הקשרים.

בעלי עניין גבוה מוכנים ל"שלם" בפרטיות

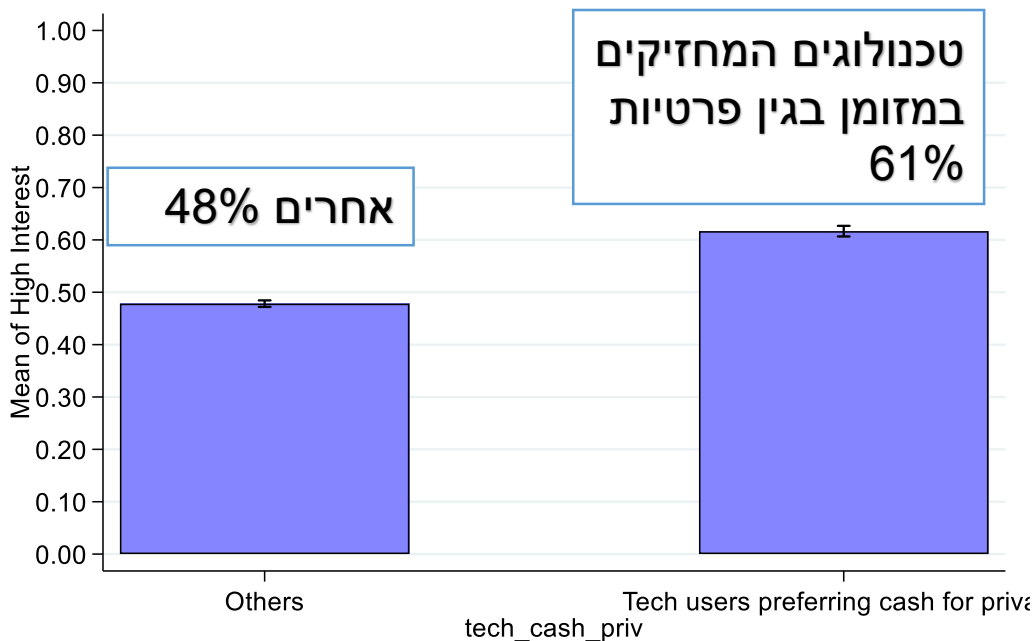
עניין גבוה יותר בקרב אלו שלא סימנו פרטיות כתכונה חשובה לשק"ד

עניין הציבור בשקל הדיגיטלי - פרטיות

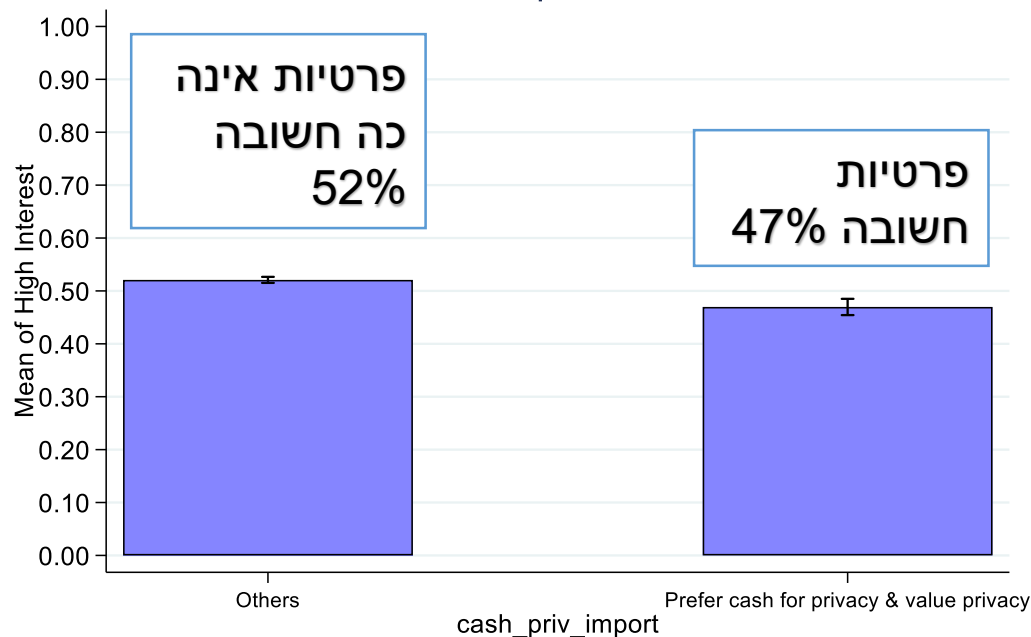
תת קבוצה של המעידים על עצמם כטכנולוגים

מעדיפים מזומן משיקולי פרטיות שגם סימנו פרטיות כמאפיין חשוב

Mean High Interest: Tech Users Preferring Cash for Privacy
 $t=-11.48$, $df=.$, $p=0.000$

Mean High Interest: Prefer Cash for Privacy & Value Privacy
 $t=3.12$, $df=.$, $p=0.002$

בעלי עניין גבוה מוכנים ל"שלם" בפרטיות תת קבוצה שמעדיפה פרטיות ב"כל מחיר" (איור ימני) היא יוצאת מהכלל ובפער לא גדול.

מעדיפים מזומן משיקולי פרטיות שגם סימנו פרטיות כמאפיין חשוב לשק"ד והם בעלי עניין גבוה (7 ומעלה) שיעורם 5.7% מכלל המדגם וזהה לשיעורם של המקבילים בעלי עניין נמוך (5.7%).

משתנים המשפיעים על עניין גבוה בשק"ד – אישיים וחיצוניים

Logistic Regression – Odds Ratios for High Interest in the Bank of Israel Digital Currency

Variable	Odds Ratio (OR)	Std. Error	z	p	95% Confidence Interval [Lower, Upper]
Gender (1 = Male)	*** 1.30	0.06	5.40	0.001>	[1.43 ,1.18]
Income	* 0.89	0.04	2.45–	0.014	[0.98 ,0.80]
High Trust in Bank of Israel (3–4)	** 1.22	0.08	2.96	0.003	[1.40 ,1.07]
Age Above 40	*** 2.39	0.20	10.28	0.001>	[2.82 ,2.03]
Interaction: Trust × Age Above 40	** 0.73	0.07	3.12–	0.002	[0.89 ,0.60]
Technological Orientation	*** 1.82	0.09	11.73	0.001>	[2.01 ,1.65]
Preference for Cash (Privacy Motive)	*** 0.55	0.07	4.78–	0.001>	[0.70 ,0.43]
Interaction: Technology × Privacy	1.18	0.18	1.06	0.288	[1.59 ,0.87]
Risk Taking Tendency	*** 1.39	0.07	6.46	0.001>	[1.54 ,1.26]
Familiarity with the Topic	*** 1.26	0.07	4.48	0.001>	[1.40 ,1.14]
Crypto Holder	*** 1.81	0.17	6.34	0.001>	[2.18 ,1.51]
High Financial Literacy	** 1.17	0.06	3.22	0.001	[1.29 ,1.06]
Constant	*** 0.35	0.03	14.45–	0.001>	[0.41 ,0.31]

Number of Observations: 1,040 $\chi^2(12)$: 690.06 $p < 0.001$ Pseudo R^2 : 0.060

Note: The table reports odds ratios (OR) from a logistic regression. Values > 1 indicate higher odds of showing high interest in the Bank of Israel digital currency; values < 1 indicate lower odds.

Significance levels: * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$. Standard errors are in parentheses.

עיצוב המערכת

התמקדות בתכונות בעלות ערך
למשתמש. הבנת השונות שתתכן
בין משתמשים.

חינוך פיננסי

השקעה בתוכניות להגברת
האוריינות הפיננסית והדיגיטלית,
המהוות מנבאים חזקים לאימוץ
הטכנולוגיה

בניית אמון

המחקר ממחיש את חשיבות
התקשורת הציבורית והשקיפות
סביב השקל הדיגיטלי כדי למנף את
האמון הגבוה הקיים בבנק ישראל.

אפשרויות להמשך

ניסויי שדה במוצרים חדשים (Pilot) -לבחינת
האימוץ והשימוש בפועל בסביבה מבוקרת.

ניתוח אוכלוסיות ייחודיות -העמקת המחקר בקרב
אוכלוסיות מיוחדות וקשישים.

מגבלות המחקר

העדפות מוצהרות Stated Preferences - נתונים
מבוססים על דיווח עצמי בסקר ולא על התנהגות
בפועל-עשוי ליצור פער מסוים מול המציאות.

דגימה מקוונת –השימוש בפאנל אינטרנטי, למרות
היותו מייצג, עשוי להחמיץ אוכלוסיות ללא גישה
דיגיטלית שעשויות להיות רלוונטיות.

אמון בבנק ישראל

הוא משמעותי לנכונות לאמץ את המטבע.

51% מהציבור

מגלים עניין גבוה בשקל הדיגיטל
ומאפייני הפרט הם עניין להתחשב בו

Trade-off

סוגייה פתוחה – מידת הנכונות לוותר על פרטיות
תמורת תועלת כלכלית מוחשית

תכונות מפתח

הציבור מעדיף הגנה, ריבית ועמלות נמוכות על פני
אנונימיות.

תודה רבה!

נשמח לענות על שאלות

lilah.sz@boi.org.il

ממצאים עיקריים בהשוואה לעולם – פירוט

מדינה	מקור	שיטת מחקר	שיעור אימוץ / נכונות	גורמים עיקריים	תובנות נוספות
ישראל	בנק ישראל, 2025	סקר אינטרנטי + Conjoint Analysis	51%	אבטחה; ריבית; אמון בבנק ישראל	פרטיות פחות חשובה; עניין עולה עם גיל
אוסטריה (ישן)	Abramova et al., 2022	סקר אינטרנטי + ניתוח סטטיסטי	55%–45%	אוריינות דיגיטלית גבוהה; אמון במוסדות	עניין נמוך בקרב גמלאים
אוסטריה (חדש)	OeNB & BIS, 2025	ניסוי בחירה דיסקרטית Mixed Logit	55%–45% בתרחיש ריאלי; עד 74% אידיאלי	תמריצים כספיים; החזר אובדן; כרטיס פיזי	פרטיות כמעט לא משפיעה; כרטיס פיזי מועדף
גרמניה	Bidder et al., 2024	סקר + מודלים כלכליים	60%–50%	אמון; תמריצים; ריבית גבוהה	חשש למעבר מוגבר למטבע בזמן משבר - יציבות
הולנד	Bijlsma et al., 2024	סקר אינטרנטי + ניתוח רגרסיה	54%–49%	פרטיות; תמריצים פיננסיים	נכונות להחזיק פיקדונות ב-CBDC
אוסטרליה	Fairweather et al., 2024	ניסוי הערכת ערך (WTP)	N/A	אנונימיות (נכונות לשלם עבורה)	הערכת ערך כספי לפרטיות
קנדה	BOC, 2023	סקר פתוח באתר	12%~	נגישות; אבטחה	מדגם לא מייצג
קוריאה (חדש)	Bank of Korea, 2025	ניסוי סקר אקראי עם מתן מידע	גבוה בתרחישים עם ריבית	ריבית; אמון בבנק; פרטיות	מגבלות החזקה קריטיות; חשש ליציבות פיננסית

"בנק ישראל מנפיק כסף מזומן בשטרות ובמטבעות.
בימים אלה שוקל בנק ישראל להנפיק בנוסף גם "שקל דיגיטלי". 1 שקל דיגיטלי = 1 שקל חדש תמיד.
למשל 100 שקל דיגיטליים יהיו שווים לשטר של 100 ₪.
השקל הדיגיטלי הוא בעצם כמו כל כסף אחר. תוכל לבחור, אם ומתי להשתמש בו.
תוכל לקנות בו בבתי עסק או באינטרנט, להעביר אותו לאנשים אחרים או לקבל אותו מאנשים אחרים.
תוכל גם לשלם בו תשלומים לרשויות, לבצע תשלומים לחו"ל, לקבל בו כספים שמגיעים לך מהמדינה ואפילו
לקבל בו משכורת. בשקל הדיגיטלי תוכל להחזיק ולהשתמש באמצעות אפליקציה מיוחדת שמורידים בחינם.
אמנם יש כבר בישראל כסף דיגיטלי בחשבונות הבנק, ובשנים האחרונות אפשר לשלם בו דרך אפליקציות
כמו ביט או פייבוקס. ההבדל הוא שהשקל הדיגיטלי יהיה כסף שבנק ישראל מנפיק ועומד מאחוריו, ואתה תחזיק
אותו בנפרד מחשבון הבנק (בדומה לכסף מזומן שאפשר להחזיק היום בבית)"
(הדגשות במקור)

Findings III: Conjoint Analysis - The Science of Choice

A conjoint analysis was used to isolate the marginal utility of key features by testing them in bundles.

Feature Comparison	Mean Interest Score	Difference	T-value	P-value
User Protection: Free vs. Paid	5.12 vs. 4.70	0.43	-3.9	< 0.001
Interest: 3.5% vs. None	5.14 vs. 4.81	0.33	-3.3	< 0.001
Holding Limit: 10ky50k vs. y	5.09 vs. 4.78	0.31	-3.2	< 0.001

Statistical Result: Free protection against fraud has the highest marginal utility (0.43), making it the most critical feature for driving adoption, followed by interest-bearing capability (0.33) and higher holding limits (0.31).

Conjoint Analysis Design

Respondents were shown random bundles of 3 key features and asked to rate their interest in each bundle:

User Protection:	Free or Paid
Interest on Balance:	3.5% or None
Maximum Holding Limit:	10,000y50,000 or y

Scenario Examples

Optimal Bundle

- User protection: Free
 - Interest: 3.5%
 - Limit: 50,000y
- Mean score: 5.47

Least Favorable

- User protection: Paid
 - Interest: None
 - Limit: 10,000y
- Mean score: 4.38

Methodological Innovation: One of the first applications of conjoint analysis in CBDC research. Previously, only South Korea (Choi et al., 2023) had used this method to quantify feature preferences.